

Kommuner
Fylkeskommuner
KS

Deres ref

Vår ref
19/5690-1

Dato
7. januar 2020

Én digital offentlig sektor

Norsk offentlig sektor er i verdensklasse på digitaliseringsområdet, og det skal vi fortsette å være. Ingen skal oppleve å være kasteball mellom offentlige aktører. Derfor må vi i offentlig sektor jobbe sammen for å løse brukernes behov. Målet om én digital offentlig sektor krever at vi endrer arbeidsmåter og samarbeidsformer, har riktig kompetanse og løser flere oppgaver digitalt. Offentlig sektor skal tilby sammenhengende tjenester, benytte fellesløsninger og sørge for at fellesløsninger virker på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer. Vi må også dele og gjenbruke mer offentlige data. Staten må sørge for at regelverket er digitaliseringsvennlig.

Teksten nedenfor inneholder tema og tiltak som departementet finner særlig relevant for kommuner og fylkeskommuner i deres digitaliseringsarbeid.

Én digital offentlig sektor - Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025

Regjeringen og KS lanserte i juni [Én digital offentlig sektor – Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2015](#). Strategien er en oppfølging av Stortingsmeldingen Digital agenda (2015-2016). Strategien definerer felles mål og innsatsområder for digitaliseringsarbeidet frem mot 2025, og skal støtte den digitale transformasjonen i hele offentlig sektor.

Dette er derfor en felles strategi for både kommunal sektor og staten. Digitalisering i offentlig sektor skal samtidig bidra til økt verdiskaping for næringslivet.

KS og regjeringen skal gjennomføre 13 av 28 tiltak sammen. I tillegg er det flere av de øvrige tiltakene som kan berøre kommunal sektor. Det er i strategien beskrevet omforente prinsipper for samarbeid.

I strategien prioriteres å utvikle sammenhengende tjenester innenfor følgende livshendelser:

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Avdeling for IT- og
forvaltningspolitikk

Saksbehandler
Line Richardsen
22 24 72 36

KS deltar i arbeidet med de sammenhengende tjenestene. Digitaliseringsarbeidet er ikke begrenset til disse livshendelsene.

Ett av virkemidlene for å lykkes med utviklingen av sammenhengende tjenester, er deling av data. Regjeringen vil etablere et nasjonalt ressurscenter for deling av data med spisskompetanse på sammenhengen mellom juss, teknologi, forretnings- og forvaltningsprosesser, som et læremiljø og kompetansebank for hele offentlig sektor.

Kunstig intelligens vil sette oss i stand til å få ny kunnskap fra de store informasjonsmengdene vi har i offentlig sektor, og bidra til at vi kan løse oppgaver på nye måter. Mer bruk av kunstig intelligens i offentlig sektor reiser også vanskelige spørsmål rundt åpenhet, ansvar, rettssikkerhet og personvern. Regjeringen lanserer derfor en nasjonal strategi for kunstig intelligens tidlig i 2020.

For å oppnå økt deling av data og mer sammenhengende tjenester, må regelverket legge til rette for det. Regelverket må være klart og forståelig, uten unødvendige skjønnsbestemmelser og med harmoniserte begreper. Regjeringen vil foreta en gjennomgang av regelverk for å kunne vurdere å fjerne gjenstående hindringer for digitalisering med utgangspunkt i arbeidet med sammenhengende tjenester.

Kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter må kunne samhandle for å utvikle brukerrettede, sammenhengende og effektive digitale tjenester. Regjeringen vil, i samarbeid med KS, etablere et felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling. Fiks-plattformen til KS vil inngå i økosystemet.

Arkitekturprinsipper utgjør en sentral del av økosystemet. For å legge bedre til rette for digital samhandling i offentlig sektor, er det gjort en oppdatering av arkitekturprinsippene, der både statlig og kommunal sektor har deltatt. Oppdaterte arkitekturprinsipper blir publisert tidlig i 2020. Digitaliseringsdirektoratet holder oversikt over de til enhver tid gjeldende [arkitekturprinsippene](#).

Samhandling og samordning av digitaliseringsarbeidet i kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter skal legge grunnlaget for utvikling av sammenhengende tjenester til innbyggere, frivillige organisasjoner og næringsliv. Digitaliseringsstrategien beskriver prinsipper for samarbeid som sikrer kommunal sektor tilstrekkelig innflytelse. KS kan i sin medvirkning ta utgangspunkt i samstyringsmodellen etablert for kommunesektoren. I tillegg

vil det etableres en politisk arena innenfor konsultasjonsordningen mellom KS og staten for oppfølging av digitaliseringstiltak som berører kommunal sektor, herunder tiltakene i digitaliseringsstrategien.

Digital kompetanse blir en kritisk faktor for offentlige virksomheters evne til å digitalisere tjenester til innbyggere og næringsliv, og få gevinster av dette. Regjeringen vil utarbeide en strategi for digital kompetanse i offentlig sektor i samarbeid med KS og andre relevante aktører.

Digital sikkerhet er en grunnleggende forutsetning for å opprettholde tillit til offentlig sektors IT-systemer og offentlige digitale tjenester. I januar 2019 la regjeringen frem en [nasjonal strategi for digital sikkerhet](#). Digitaliseringsdirektoratet vil, i samarbeid med KS, NSM og Datatilsynet, ha en sentral rolle i å arbeide med styrket og samordnet tilnærming til digital sikkerhet i offentlig sektor.

Det utarbeides en handlingsplan for operasjonalisering av alle tiltakene i digitaliseringsstrategien. KS deltar i dette arbeidet, og sørger for forankring i KommIT-rådet og underliggende utvalg. Involvering og bruk av ressurser hos kommuner og fylkeskommuner vil være avgjørende for operasjonalisering av tiltakene.

Digitaliseringsdirektoratet

Regjeringen besluttet i 2019 å endre ansvars- og oppgavefordelingen mellom Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), Brønnøysundregistrene og Direktoratet for økonomistyring (DFØ). Den organisatoriske endringen innebærer blant annet at Altinn skilles ut fra Brønnøysundregistrene og slås sammen med Difi fra 2020. Et viktig mål med å flytte Altinn fra Brønnøysundregistrene til Difi, er å legge til rette for raskere og mer samordnet digitalisering og effektivisering av offentlig sektor. Det restrukturerte Difi sammen med Altinn vil få navnet Digitaliseringsdirektoratet. Det fordeles også oppgaver og ansvar mellom Difi og DFØ. Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved digitaliseringsministeren vil ha ansvaret for styringen av direktoratet. Digitaliseringsdirektoratet vil være regjeringens fremste verktøy for raskere og mer samordnet digitalisering av offentlig sektor.

Finansieringsordning for digitaliseringsprosjekter i kommunal sektor – DigiFin

Departementet har bevilget 125 millioner kroner til en KS-administrert ordning for finansiering av kommunale digitaliseringsprosjekter – DigiFin. Kommunal sektor har bidratt med tilsvarende beløp ved at KS og 13 fylkeskommuner og 356 kommuner er blitt med i ordningen. DigiFin skal gi støtte til IKT-prosjekter av nasjonal betydning som kan komme hele kommunal sektor til gode.

Hittil er det gitt finansiering til prosjektene [Digisos](#), [DigiHelse](#), [FIKS MinSide](#) og [Digibarnevern innbyggertjenester](#), der de tre første nå kan tas i bruk av kommunal sektor. I tillegg er tre nye prosjekter under vurdering i KS. For mer informasjon se www.ks.no/digifin.

Torget for digitale fellesløsninger

[Torget for digitale fellesløsninger](#) inneholder samlet informasjon om nasjonale fellesløsninger som allerede er utviklet. Torget inneholder blant annet en [samlet oversikt og beskrivelse av fellesløsningene](#), hvem som eier og forvalter disse, hvem løsningen eller tjenesten er ment for, juridiske forutsetninger for bruk, hvordan løsningen kan tas i bruk, betalingsinformasjon og annen nyttig informasjon. Her finnes løsninger fra Altinn, Brønnøysundregistrene, Kartverket, Skatteetaten og KS. Nedenfor er kort beskrivelse av noen av disse løsningene.

Felles datakatalog

[Felles datakatalog](#) er en oversikt over hvilke data de ulike offentlige virksomhetene har, hvordan de henger sammen, og hva de betyr. Felles datakatalog inneholder over 1300 datasett, der i underkant av 300 datasett kommer fra kommunesektoren. Av disse er over 190 datasett fra Stavanger kommune. Det er viktig at flere kommuner legger ut datasettene sine på felles datakatalog.

Altinn

[Altinn](#) er et felles system for digital innrapportering fra næringslivet og for digital dialog mellom næringslivet, privatpersoner og offentlige etater. Altinn er også en teknisk plattform, som offentlige virksomheter kan benytte for å lage digitale tjenester. På Torget er det beskrivelser av tjenester som tilbys gjennom Altinn. KS benytter Altinns meldingsboks for KS SvarUT. Kommuner og fylkeskommuner anbefales å ta kontakt med KS i en tidlig fase før Altinn ev. tas i bruk til utvikling av digitale tjenester.

Digital postkasse til innbyggere

Digital post gjør innbyggerens kommunikasjon med det offentlige raskere, tryggere og enklere. [Digital postkasse til innbyggere](#) er en sikker løsning. Det betyr at kommuner og fylkeskommuner kan sende både vedtak og andre viktige henvendelser, inkludert sensitive personopplysninger. Med digital post sparer kommunal sektor penger, og innbyggerne får bedre tjenester.

eFormidling

[eFormidling](#) er en løsning som bidrar til en mer sikker, samordnet og effektiv meldingsutveksling, primært i offentlig sektor. eFormidling er koblet sammen med FIKS-plattformen, slik at kommuner og fylkeskommuner som benytter FIKS allerede er koblet til eFormidling.

elnnsyn

[elnnsyn](#) er en felles publiseringstjeneste for statlige virksomheter og Oslo kommune. Virksomhetene bruker tjenesten til å publisere postjournaler som er søkbare for brukerne. Digitaliseringsdirektoratet skal utrede hvordan kommunal sektor kan ta i bruk løsningen.

ID-porten

[ID-porten](#) er en innloggingsløsning som gir innbyggerne sikker tilgang til over 4000 netjtjenester fra over 800 statlige og kommunale virksomheter.

eSignering

[eSignering](#) er en felles tjeneste for elektronisk signering. Tjenesten gjør det mulig for innbyggere å påføre digital signatur (eSignatur) på dokument fra det offentlige. Signeringstjenesten kan brukes både ved integrasjon mot KS SvarUT og kommunens egne fagsystemer, eller som en frittstående tjeneste fra Digitaliseringsdirektoratet.

Kontakt- og reservasjonsregisteret

[Kontakt- og reservasjonsregisteret](#) inneholder mobilnummer og e-postadresser til innbyggere i Norge. Det inneholder også opplysninger om hvem som har reservert seg mot digital kommunikasjon, hvilken digital postkasse innbygger ev. har valgt, og hvilken språkreferanse de har. Løsningen leveres av Digitaliseringsdirektoratet. KS SvarUt benytter Kontakt- og reservasjonsregisteret for oppslag.

Maskinporten

[Maskinporten](#) er en løsning for tilgangsstyring for virksomheter som utveksler data. Løsningen garanterer identiteten mellom virksomheter, og sørger for maskin-til-maskin autentisering. Løsningen leveres av Digitaliseringsdirektoratet. Fiks-plattformen benytter Maskinporten.

Fiks-plattformen og SvarUt/SvarInn

Fiks-plattformen eies av KS. Hovedformålet med Fiks-plattformen er å understøtte samordnet digital tjenesteutvikling i kommunesektoren. Fiks-plattformen er felles kommunal arkitektur som blant annet gjør det mulig å kommunisere på tvers av forvaltningsnivå. Plattformen gjenbruker statlige felleskomponenter der de finnes, utvikles i tett samarbeid med medlemmene, og bygger opp under deres behov for gjennomføringskraft i digitaliseringen.

Plattformen består av felleskomponenter og digitale tjenester, og gir leverandørene et rammeverk de kan forholde seg til som standard for kommunesektoren, noe som igjen understøtter deres mulighet til å skalere og gjenbruke løsninger mellom kommuner. Fiks-plattformen gjør blant annet at kommunene kan sende og motta post digitalt via SvarUt-tjenesten.

Postfordelingstjenesten SvarUt benyttes av alle kommuner og fylkeskommuner samt en rekke IKS'er og statlige virksomheter. Digital postkasse, eFormidling, Meldingsboksen i Altinn, Fiks-SvarInn, samt tradisjonell brevpost er en del av SvarUt-tjenesten.

Matrikkelen

Matrikkelen er Norges offisielle register over fast eiendom, og under dette bygninger, boliger og adresser. Les mer om eiendom her: <https://www.kartverket.no/eiendom/>.

Folkeregisteret

[Folkeregisteret](#) inneholder oppdatert nøkkelinformasjon, som navn, adresse, kjønn, sivilstand med mer, om alle personer som er eller har vært bosatt i Norge.

Nytt folkeregister – nye muligheter for kommunene og fylkeskommunene

Skatteetaten arbeider med å modernisere Folkeregisteret. Nytt folkeregister legger til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan få tilgang til opplysninger i sanntid og benytte opplysningene til å effektivisere egne forretningsprosesser. I tillegg kan bruk av det moderniserte folkeregisteret bidra til bedre datakvalitet, flere informasjonselementer og nye tekniske grensesnitt, slik at det kan utvikles nye innbyggertjenester.

I forlengelse av moderniseringen vil Skatteetaten utvikle dagens folkeregister. Skatteetaten samarbeider med KS om kommunal sektors behov for tilgang til opplysninger i et modernisert Folkeregister. I tillegg vurderes muligheten for at kommunal sektor skal kunne sende opplysninger til Folkeregisteret digitalt. KS har egne aktiviteter for å ivareta kommunal sektors behov opp mot modernisert Folkeregister. For at kommuner og fylkeskommuner skal kunne hente ut gevinster ved et modernisert folkeregister, bør den enkelte kommune og fylkeskommune selv kartlegge endringsbehovet og vurdere konsekvensene som følger av et modernisert register. Informasjon fra KS om nytt folkeregister kan leses her:

<https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/utviklingsprosjekter/modernisert-folkeregister/>.

Bruk av IT-standarder

Kommunal sektor skal bruke obligatoriske IT-standarder slik de fremgår av [standardiseringsforskriften](#). I tillegg bør kommuner og fylkeskommuner også benytte de anbefalte standardene. Standardene legger til rette for og fremmer elektronisk samhandling med og i forvaltningen. [Referansekatalogen](#) gir en oversikt over anbefalte og obligatoriske IT-standarder i offentlig sektor. Spørsmål om bruk av standarder kan rettes til Digitaliseringsdirektoratet.

Digihjelpen – kommunale veiledningstilbud innen digital kompetanse

KS, Kompetanse Norge og Kommunal- og moderniseringsdepartementet fortsetter samarbeidet om å hjelpe kommunene med å etablere et lavterskel Digihjelpen-tilbud for innbyggere som har liten eller ingen grunnleggende digital kompetanse. Målet er at alle kommuner skal tilby innbyggere med svake digitale ferdigheter hjelp til å komme i gang med bruk av digitale verktøy, slik at de kan ta i bruk digitale innbyggertjenester fra hele offentlige sektor.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet tildelte i november i fjor fem millioner kroner i engangsstøtte til 36 nye kommuner som ønsker å etablere et veiledningstilbud innen digital kompetanse til sine innbyggere <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fem-millioner-kroner-til-kommuner-som-vil-gi-digital-hjelp-til-innbyggerne/id2679711/>

Tilskuddsordningen støtter opp om [samarbeidsavtalen mellom KS og Kommunal- og moderniseringsdepartementet om utvikling av Digihjelpen – et kommunalt veiledningstilbud for å øke innbyggernes digitale kompetanse](#).

KS og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har blitt enige om å fornye samarbeidsavtalen for to nye år, ut 2021. Samarbeidsavtalen og tilskuddet skal legge til rette for at kommuner får etablert et permanent veiledningstilbud rettet mot innbyggere som mangler grunnleggende digital kompetanse.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet støtter KS med midler til å drifte og videreutvikle en netthåndbok for etablering av Digihjelpen-tilbud (www.digihjelpen.no). På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet tilbyr Kompetanse Norge gratis kurs- og opplæringsmateriell innen grunnleggende digitale ferdigheter (www.digidel.no), som fritt kan brukes av alle kommunale Digihjelpen-tilbud. 105 kommuner har siden 2017 fått tilskudd fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å etablere lavterskeltilbud. Flere kommer på plass i 2020, bl.a. i flere av de nye kommunene som etableres fra 1. januar 2020.

Rapportering av geodata og geodatatjenester – Geonorge

Kommuner som skal rapportere geodata og geodatatjenester, skal benytte Geonorge.no. Rapportering til Felles datakatalog av slike data og tjenester er ikke nødvendig, ettersom databeskrivelser i felles datakatalog blir importert fra Geonorge.

Geonorge.no er det nasjonale nettstedet og geoportalen for kartdata og annen stedfestet informasjon i Norge. Portalen er bygd på en åpen infrastruktur, som gir brukere og tilbydere av data og geodatatjenester tilgang til portalen. Kartverket har ansvaret for drift og videreutvikling av portalen.

Geonorge er en del av Norge Digitalt: et samarbeid mellom offentlige virksomheter med ansvar for å etablere og forvalte kartdata og annen stedfestet informasjon. Alle kommuner er med i dette samarbeidet. Som en del av de generelle vilkårene for Norge Digitalt-samarbeidet, skal kommunenes offisielle datainnhold og tjenester med metadata publiseres i Geonorge.

Digital byggesaksbehandling

Direktoratet for Byggkvalitet (DiBk) har etablert [Fellestjenester BYGG](#) - en digital regelverksplattform på Altinn som kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune. Fellestjenester BYGG kommuniserer med Fiks-plattformen. Dermed er det blitt enklere å levere komplette byggesøknader til kommunen. Fellestjenester BYGG sjekker innsendte byggesøknader mot gjeldende regelverk, og sikrer informasjonsflyt mellom partene i byggesaken. De første nettbaserte søknadsløsningene kom på plass høsten 2018.

Flere kommuner er nå i gang med å anskaffe og ta i bruk nye digitale saksbehandlingssystemer. [eByggesak](#) eies av KS og utvikles i samarbeid med DiBk, Kartverket, SSB og en rekke kommuner. eByggeSak består av en produktspesifikasjon som kommunene kan benytte når de skal digitalisere byggesaksområdet og anskaffe nytt fagsystem/sakstøtte for kommunal byggesaksbehandling. Vi anbefaler at denne spesifikasjonen legges til grunn ved anskaffelser på området.

Digitalisering i kommunal helse- og omsorgstjeneste

Regjeringen har store ambisjoner for digitaliseringen av helse- og omsorgstjenestene, og vil videreutvikle og styrke de nasjonale virkemidlene for å sikre en samordnet og helhetlig e-helseutvikling, som understøtter pasientens helsetjeneste.

Et bærekraftig helse- og omsorgstilbud er avhengig av at teknologi innføres og tas i bruk i tjenesten. I [Nasjonal helse- og sykehusplan](#) 2020-2023, Meld. St. 7 (2019-2020), peker regjeringen på to overordnede grep for å lykkes med digitaliseringen – tydeligere mål for digitaliseringen, og tydeligere nasjonal styring og koordinering av IKT-utviklingen. De overordnede målene om én innbygger – én journal ligger fast:

- Innbyggerne skal ha tilgang på enkle og sikre digitale tjenester
- Helsepersonell skal ha enkel og sikker tilgang til pasient- og brukeropplysninger
- Data skal være tilgjengelig for kvalitetsforbedring, helseovervåking, styring og forskning

Regjeringens mål for videreutvikling av samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten er beskrevet i Nasjonal helse- og sykehusplan. Gjennomføring og prioritering av konkrete digitaliseringstiltak må knyttes til målene for utvikling av helse- og omsorgstjenesten de neste årene.

I digitaliseringsstrategien for offentlig sektor er det lagt vekt på at statlig og kommunal sektor må samarbeide på nye og mer forpliktende måter. I strategien pekes det på at erfaringene fra samarbeid gjennom den nasjonale styringsmodellen for e-helse kan danne grunnlag for gode samarbeidsmodeller. Erfaringer viser at det fortsatt er nødvendig med mer og bedre samordning mellom statlig og kommunal sektor.

I arbeidet med digitalisering i helse- og omsorgssektoren er det viktig med helhet og sammenheng, og nasjonale e-helseløsninger har best effekt når de brukes av flest mulig. Det er et mål at de nasjonale e-helseløsningene skal innføres og tas i bruk av alle relevante aktører i helse- og omsorgssektoren. Forslag til ny e-helselov, som ble sendt på høring høsten 2019, skal bidra til å styrke digitaliseringen i sektoren. Lenke til høringen her:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-lov-skal-styrke-digitaliseringen-i-helsesektoren/id2675566/>. Høringsfristen er 15. januar 2020.

Flere av de nasjonale e-helseløsningene krever innføringsaktiviteter i kommunene de nærmeste årene. En del av løsningene vil kreve tilpasninger i kommunenes IKT-systemer, og etablering av nødvendig infrastruktur og sikkerhetsløsninger. De nasjonale e-helseløsningene, som e-resept, kjernejournal og etter hvert pasientens legemiddelliste, vil gradvis være klare for bruk i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Helse- og omsorgsdepartementet vil i samarbeid med KS og kommunesektoren vurdere tiltak for å styrke innføringsarbeidet i kommunene.

I region Midt-Norge arbeides det med innføring av felles løsning for pasientjournal og -administrasjon for både kommuner og sykehus. Trondheim kommune utløste i november 2019 sin opsjon på Helseplattformen. Kommunene i Trøndelag og Møre og Romsdal anbefales å gå i dialog med Trondheim kommune og Helse Midt-Norge RHF om bruk av løsningen.

For kommunal helse- og omsorgstjeneste i resten av landet gjennomfører Direktoratet for e-helse et forprosjekt for felles journal og helhetlig samhandling i samarbeid med KS, utvalgte kommuner og relevante interessenter. Tiltaket har fått navnet Akson. Kommunene som ønsker å engasjere seg i dette arbeidet eller tilslutte seg intensjonserklæring for Akson, bør kontakte KS for videre oppfølging. Mer informasjon om Akson finnes på nettsidene til [KS](#) og på [Direktoratet for e-helse](#).

Digitalisering i kunnskapssektoren

Samordnet opptak til fagskoleutdanning (VFK)

Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning (Unit) utvikler et samordnet opptak for fagskoleutdanninger (høyere yrkesfaglig utdanning). Det første opptaket skjer våren 2020 via <https://www.samordnaopptak.no/info/>. Opptaket er regulert i forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning.

Nytt digitalt system for gjennomføring av prøver og eksamener

Det ble i 2018 besluttet at Utdanningsdirektoratet skulle gå i gang med å anskaffe og implementere et nytt system. Målet med den nye anskaffelsen er å gi elevene og eksamenskandidatene en intuitiv og brukervennlig tjeneste, hvor elevene og kandidatene kan få vist kompetansen sin på flere måter enn i dag. Det nye systemet skal leve opp til lovkravet om universell utforming. I høst ble ny leverandør valgt: Open Assessment Technologies. Dette er et Luxembourg-basert selskap med bred, internasjonal erfaring på prøve- og eksamensfeltet.

I 2020 vil Utdanningsdirektoratet fokusere på implementering av systemet, og teste ut ulike prøveformer før systemet er klart til bruk i 2021. Innføringen av løsningen vil skje i samarbeid med KS og Vigo IKS. I innføringsplanen planlegges også utprøving på noen skoler.

Feide

Feide er etablert som en nasjonal fellesløsning for sikker innlogging og datadeling i utdanningssektoren. Alle kommuner og fylkeskommuner benytter nå Feide, og i 2019 har det vært 161 millioner pålogginger. Feide er nylig videreutviklet til å muliggjøre sikker og enkel deling av data, samtidig som personvernet ivaretas. For å utnytte ny funksjonalitet, må kommunene oppgradere til skjemaersjon 2.0. Dette omfatter bl.a. viktig funksjonalitet som datadeling, mobilpålogging, støtte for flere påloggingsvalg (f.eks. ID-porten og BankId) og tilgang til gruppedata.

Ny Handlingsplan som understøtter [Digitaliseringsstrategien for grunnsopplæringen \(2017-2021\)](#)

Digitaliseringsstrategien for grunnopplæringen ble lansert i 2017. Siden den gang har utviklingen gått raskt, og det er behov for å styrke innsatsen på noen områder.

Kunnskapsdepartementet vil derfor i 2020 utvikle en handlingsplan som skal vare ut strategiperioden. Handlingsplanen skal se nærmere på mulige tiltak knyttet til

- stat/kommune samarbeid
- innkjøpsprosesser vedrørende digitale ressurser og utstyr i skolen
- kunnskapsgrunnlaget om digitalisering i skolen

Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet vil involvere både KS og Kommunal- og moderniseringsdepartementet i arbeidet med å utarbeide gode, relevante problembeskrivelser og tiltak.

Kommune- og regionreformen

Kartverket er teknisk koordinator for kommune- og regionreformene, og bistår kommuner, statlige etater og private leverandører i arbeidet. Ved årsskiftet vil 311 av landets kommuner være involvert i endringer som følger av kommune- og regionreformene. Dette krever endringer av datagrunnlaget i en rekke datasystemer. Status hos alle involverte parter viser at arbeidet følger fremdriftsplanene. For mer informasjon se [Kartverkets nettsider](#) og Kommunal- og moderniseringsdepartementets [nettsider om kommunereformen](#).

Tilrettelegging for sikker og fremtidsrettet fast og mobil bredbåndsinfrastruktur

Bredbånd og mobilnett er blitt en vesentlig del av hverdagen vår, og infrastrukturen for elektronisk kommunikasjon (ekom) er en grunnleggende forutsetning for økt digitalisering og nye tjenester. Ekomsektorens løsninger vil påvirke hvordan vi organiserer virksomheten i andre sektorer i fremtiden, som helse, omsorg, utdanning og samferdsel. Denne infrastrukturen har derfor stor betydning for fremtidig velferd og vekst, og det er viktig å sikre videre utbygging av både faste og mobile ekomnett i hele landet.

Kommunal sektor har en svært viktig rolle i tilretteleggingen for videre utbygging av bredbånd og mobilnett. Kommunene er sentrale, blant annet som grunneier og myndighet. Spesielt vil kommunene ha en viktig rolle i forbindelse med utbyggingen av neste generasjons mobilnett (5G). Med de økte kapasiteter og nye bruksområder som vil komme med 5G, vil det være nødvendig å etablere fiberkabler helt ut til basestasjonene. For å møte forventningene til 5G i form av økt nedlastingshastighet og lavere forsinkelser, vil det også være behov for svært mange nye basestasjoner (spesielt i byene), både innendørs og utendørs. Behovet for fleksibel tilgang til bygg og master for plassering av basestasjoner, vil derfor bli enda viktigere enn i dag. 5G vil i større grad enn dagens mobilteknologi (2G, 3G og 4G) være en bærer av maskin-til-maskin-kommunikasjon, og vil være en sentral teknologi i utviklingen av «smarte» kommuner og fylkeskommuner. Stadig flere tilkoblede sensorer vil for eksempel legge til rette for velferdsteknologi, eHelse, optimalisering av teknisk drift og transport, førerløse kjøretøy, og utbredelsen av smarte hjem, byer og tettsteder. Dette vil blant annet bidra til at kommunens innbyggere vil kunne få et tilbud om å bo hjemme lenger.

Kommunene bør også gå i dialog med tilbydere av bredbånd og mobilnett for å identifisere sårbarheter lokalt og foreslå forbedringer. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet bidrar til styrking av mobilnettet i spesielt utsatte kommuner gjennom programmet forsterket ekom.

Kommuner kan skape fremdrift i utbyggingen av bredbånd gjennom å gi tilgang til kommunal infrastruktur (for eksempel tomter, bygninger, master) til bredbåndstilbydere.

Kommuner må følge den nasjonale ledningsforskriften. Ifølge en undersøkelse av IKT Norge var det i 2018 bare 13 prosent av kommunene som følger ledningsforskriften. Det er ikke frivillig for kommunene å følge forskriften.

Nye digitaliseringstiltak i 2020

Regjeringen foreslår en offensiv satsing på digitalisering og opprettholder et høyt digitaliseringstempo. Regjeringens budsjettforslag for 2020 innebærer 707 mill. kroner til digitaliseringstiltak. I budsjettforslaget kan flere av tiltakene få betydning for kommunal sektor. Dette er for eksempel digitalarkiv og digital langtidslagring, økt tilskudd til bredbåndsutbygging, markeds plass for skytjenester, medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter, digitale løsninger for kommunalt disponerte boliger, forbedring og videreutvikling av matrikkelen, analyser og klargjøring for 5G, deling av data, helseplattformen, samt bedre pasientsikkerhet og samhandling med standardisert språk.

Digitaliseringsrundskrivet for statlige virksomheter

Digitaliseringsrundskrivet gjelder for statlig sektor, og er en helhetlig sammenstilling av pålegg, føringer og anbefalinger for staten. Siden rundskrivet viser til en rekke krav som er hjemlet i lover som også gjelder for kommunal sektor, kan deler av rundskrivet være relevant for kommuner og fylkeskommuner. Rundskrivet er vedlagt.

Departementet oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å gjøre seg kjent med kravene som stilles og anbefalingene som gis til statlige virksomheter på digitaliseringsområdet, og vurdere om noen av disse kan være relevante for digitaliseringsarbeidet i kommunal sektor.

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Katarina de Brisis
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer